

Abstrakt

Cílem této práce je nabídnout nový způsob „literárního“ čtení historie bez toho, aby byla postavena na roveň fikci, což bylo úskalím dosavadních, narativistických přístupů. Historické psaní zde vnímáme jako specifický žánr, který v sobě spojuje vysvětlení a vyprávění a má díky tomu zcela specifický estetický horizont či čtenářský účinek, který dokáže obohacovat naše vnímání minulosti. Práce tuto rétoriku historie buduje ve třech krocích, každému je věnována samostatná část. První část představuje dílo Paula Ricoeura, zvláště *Čas a vyprávění*, díky čemuž je možné definovat diskurz historie jako narativní žánr, který reprezentuje stopy minulosti a skrze nástroje *kvazi-vyprávění* je refiguruje v časových kategoriích *narativní identity* a *dějinného vědomí*. Historiografie, ukazuje se, je žánrem reprezentujícím specifickou historickou časovost, což je důvod, proč musí zároveň vyprávět i vysvětlovat. Ve druhé části tento teoretický model aplikujeme v praxi a ukazujeme, že může sloužit jako interpretační klíč pro četbu historiografických děl. Abychom prokázali jeho životaschopnost, procházíme rozličnými žánry historického psaní: postmoderní historiografií, pozitivismem, historií psanou ve velkých měřítkách, mikrohistorií. Ve třetí části naše předchozí zjištění konfrontujeme s dosavadní teoretickou tradicí, s narativismem. Vstupujeme tak do diskuze s dílem Haydena Whita, Franka Ankersmita, Hanse Kellnera a dalších. V závěrech pak formulujeme vlastní teorii či metodologii: rétoriku historie. Ta historiografii rozpoznává jako souhru figurace, explikace a časové implikace, která apeluje na čtenáře a kterou je třeba číst v perspektivě narativní identity a časové klenby dějinného vědomí.